Obsah.

Strana

Úvod 7

První část. Dogmatický vývoj kvantitní teorie peněz:

1. Začátky kvantitní teorie před Lockem.
   a) Doba vzniku kvantitní teorie 11
   b) Význam peněz 12
   c) Vědecká metoda 18
   d) Jean Bodin 23
      α) Historický úvod 23
      β) Přehled nauky 23
      γ) Ráz nauky 24
   e) Davanzati Bostichi 25
      α) Historický úvod 25
      β) Přehled nauky 26
      γ) Ráz nauky 26
   f) Merkantilisté o penězích 29
2. Lockeova kvantitní teorie peněz.
   a) Historický úvod 31
   b) Přehled nauky Lockeovy 32
      α) Definice peněz 32
      β) Hodnota peněz 32
      γ) Teorie cen 33
      δ) Potřeba peněz 33
      ε) Úrok 34
   c) Ráz nauky Lockeovy 34
      α) Co do problému 34
      β) Co do metody 34
      γ) Co do výsledku 34
   d) Vliv nauky Lockeovy 36
3. David Hume.
   a) Historický úvod 37
   b) Přehled nauky 38
      α) Peníze 38
      β) Hodnota peněz 38
      γ) Teorie cen 38
      δ) Působení peněz v isolovaném státě 39
      ε) Působení peněz v mezinárodní směně 40
      ζ) Papírové peníze 40
      η) Úrok 41
   c) Ráz nauky Humeovy 41
   d) Kritikové Humeovi 42
      α) Cantillon 43
      β) Steuart 43

Strana

4. Fysiokraté o penězích.
a) Historický úvod 44
b) Přehled nauky 45
α) Definice peněz 45
β) Hodnota peněz 45
γ) Jak se tvoří ceny 46
δ) Peníze v mezinárodním obchodu 46
c) Ráz nauky fysiokratické 46
α) Co do problému 46
β) Co do metody 47
γ) Co do výsledku 49
5. Adam Smith.
a) Historický úvod 51
b) Přehled nauky o penězích 52
α) Definice peněz 52
β) Hodnota peněz 53
γ) Teorie cen 53
c) Ráz nauky Smithovy 54
α) Co do problému 54
β) Co do metody 55
γ) Co do výsledku 55
6. David Ricardo.
a) Historický úvod 55
α) Bankovky 56
β) Kovové peníze 56
γ) Genetický přehled nauky 57
b) Myšlenkový přehled nauky 57
α) Definice peněz 57
β) Hodnota peněz 57
γ) Cenotvorný mechanism 60
c) Ráz nauky Ricardovy 61
α) Problém 61
β) Co do metody 61
γ) Vliv nauky Ricardovy 62
7. Peněžní teorie po Ricardovi.
a) Historické vylíčení 62
b) Ideový rozbor 65
α) Currencyschool-bankingschool 65
β) Potřeba peněz a diskontový úrok 67
γ) Dynamika peněžní 67
δ) Působení banky 68
ε) Rušivé prvky v kvantitní teorii 69
8. Helfferichova teorie peněz.
a) Přehled nauky 74
α) Definice peněz 74
β) Hodnota peněz 75
γ) Potřeba a opatřování peněz 75
δ) Jak působí změna množství peněz 76
ε) Rady pro peněžní politiku 78

b) Ráz nauky Helfferichovy. Strana
α) Co do problému 78
β) Co do metody 78
γ) Co do výsledku 78
9. Teorie Irvinga Fishera.
a) Přehled nauky 80
α) Kvantitní teorie 80
β) Metoda Fisherova 80
γ) Kupní síla peněz 81
δ) Rovnice směnná 81
ε) Rovnost obou stran rovnice 81
ζ) Algebraická formulka rovnice směnné 82
η) Vliv deposit na oběh peněz 82
ϑ) Poměr mezi deposity a penězi 83
ι) Přechodní periody 83
κ) Důsledky rovnice směnné 85
b) Ráz nauky Fisherovy 86
α) Co do problému 86
β) Co do metody 86
γ) Co do výsledku 87
10. Herzfelderova teorie peněz.
a) Přehled nauky 88
α) Metoda Herzfelderova 88
β) O hodnotě peněz 89
γ) Cena 90
δ) Směnné hodnoty u Herzfeldera 90
ε) Rovnováha ve směnném procesu 92
ζ) Velká kvantitní teorie 93
η) Význam vypočítaných změn směnných hodnot 95
ϑ) Nauka o subjektivní hodnotě 96
ι) Kvantitní formulky v soukromoprávním hospodářství . 97
b) Ráz nauky Herzfelderovy 98

Druhá část. Systematické znázornění kvantitní teorie.
a) Neucelenost kvantitní teorie 102
b) Některé dosavadní pokusy třídění 102
c) Účelné roztřídění formulací kvantitní teorie 103
α) Metalistická formulace kvantitní teorie 104
β) Bankovní formulace kvantitní teorie 107
γ) Úvěrová formulace 110
αα) Fisherova 111
ββ) Herzfelderova 112
δ) Jádro kvantitní teorie 113

Třetí část. Kritika kvantitní teorie peněz.
I. Úvod ke kritice.
1. Potřeba správné noetiky 114
2. Volba základního noetického předpokladu 114
3. Teleologický postulát hospodářský 116

II. Cenová teorie v teorii kvantitní. Strana
1. Cenový problém 117
2. Zákon o poptávce a nabídce 118
a) Jeho význam pro kvantitní teorii 118
α) V metalistické formulaci 118
β) V bankovní formulaci 118
γ) V úvěrové formulaci 118
δ) V Herzfelderově formulaci 119
b) Kritika tohoto zákona 119
α) Jeho vznik 119
β) Nesprávnost předpokládaného vztahu 119
γ) Neurčitost pojmu poptávky a nabídky 120
δ) Jeho nedostačitelnost jako základu cenové teorie . . 121
αα) Souvislost cen 121
ββ) Cenové relace 122
γγ) Cesta k správnému pojmu peněz 122
3. Směnný mechanismus vybudovaný na zákoně o poptávce a nabídce 123
a) Snaha zkonstruovat směnnou rovnicí 123
b) Rovnost obou stran rovnice 123
c) Mechanism směnný 124
α) V metalistické formulaci 124
β) V bankovní formulaci 125
αα) Význam času 126
ββ) Význam úroku 126
γγ) Nesprávnost vývodů Helfferichových 127
γ) Úvěrová formulace 130
αα) Fisherově 130
ββ) Herzfelderově 133
III. Peněžní teorie v kvantitní teorii.
1. Materielní teorie peněz 134
2. Formální teorie peněz 135
3. Hodnota směnná 136
a) Směnná hodnota v kvantitní teorii 136
α) V metalistické formulaci 136
β) U Smitha a Ricarda 137
γ) V bankovní formulaci 139
δ) V úvěrové formulaci 139
b) Účelný názor o směnné hodnotě 142
4. Peníze a působivé množství 144
a) Peníze v kvantitní teorii 144
b) V čem je vlastně působivost peněz 146
IV. Zkušenost s kvantitní teorií za války a po válce.
a) Inflace 148
b) Rašínova reforma finanční 151
c) Přítomná deflace 153
1. Co je deflace 153
2. Deflační politika v našem státě 154
3. Základní chyba 154
4. Nesprávné jednotlivosti 156